

MILLENNIUM⁴
STIEG LARSSON

El que no et mata
et fa més fort David
Lagercrantz

Columna

DAVID LAGERCRANTZ
EL QUE NO ET
MATA ET FA
MÉS FORT

MILLENNIUM⁴

Traducció de Marc Delgado i Casanova

COL·LECCIÓ CLÀSSICA

TÍTOL ORIGINAL: *DET SOM INTE DÖDAR OSS*

PRIMERA EDICIÓ: AGOST DEL 2015

© DAVID LAGERCRANTZ & HOGGLIDEN AB, PUBLICAT PER NORSTEDTS, SUÈCIA, 2015

PUBLICAT D'ACORD AMB NORSTEDTS AGENCY

© DE LA TRADUCCIÓ DEL SUEC: MARC DELGADO I CASANOVA, 2015

© DELS MAPES: EMILY FACCINI

© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.

CARRER PEDRO I PONS, 9-11, 1 I A PLANTA - 08034 BARCELONA

ISBN: 978-84-664-1986-4

DIPÒSIT LEGAL: B. 14.750-2015

FOTOCOMPOSICIÓ: VÍCTOR IGUAL, S.L.

CARRER ARAGÓ, 390 - 08013 BARCELONA

IMPRÈS A: CPI (BARCELONA)

www.columnnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats

CAPÍTOL I

Començament de novembre

En Frans Balder sempre s'havia considerat un pare desastrós.

Tot i que el seu fill August ja tenia vuit anys, no havia intentat mai ni tan sols desenvolupar el rol de progenitor, i tampoc ara no es podia dir que se sentís gaire còmode en aquell paper. Però era la seva obligació, així és com ho veia. A casa de la seva exdona i d'en Lasse Westman, la seva refotuda parella, el nen no ho estava passant gens bé.

Així doncs, en Frans Balder havia deixat la feina a Silicon Valley i havia tornat a casa. Ara era a l'aeroport d'Arlanda, gairebé en estat de xoc, esperant un taxi al carrer. Feia un temps de mil dimonis. La pluja i la tempesta li fuetejaven la cara i per enèsima vegada es preguntava si estava fent el correcte.

Ell, entre tots els sonats egocèntrics del planeta, es convertiria en pare a jornada completa. Quina bogeria! Posats a fer, podia començar a treballar al zoo. No sabia ni un borrall de criatures, i amb prou feines alguna cosa de la vida en general. I el més curiós de tot plegat: nin-

gú l'hi havia demanat. No havia rebut cap trucada de la mare del nen o d'alguna de les seves àvies suplicant-li que assumís les seves responsabilitats.

Ho havia decidit tot sol i ara tenia pensat, en contra de la resolució judicial de la custòdia del menor i sense avisar, plantar-se a casa de la seva exdona i emportar-se el seu fill. Segur que es muntaria un bon rebombori. Segur que aquell refotut Lasse Westman l'apallissaria de valent. Però les coses eren com eren, i en Frans Balder va pujar a un taxi conduït per una dona que mastegava xiclet frenèticament mentre provava d'entaular conversa. No se n'hauria sortit ni en un dels seus mil·lors dies. En Frans Balder no era de la mena de persones que parlen per parlar.

Es va limitar a seure al darrere i a pensar en el seu fill i en tot el que havia passat últimament. L'August no era l'única raó, i de fet ni tan sols la principal, per la qual havia plegat de Solifon. Tota la seva vida es trobava en un moment de canvi, i durant un instant es va preguntar si realment es veuria amb cor d'afrontar-ho tot. En acostar-se al barri de Vasastan, va sentir com si la sang l'abandonés i es va reprimir l'impuls d'engegar-ho tot a rodar. Però ara no es podia fer enrere.

Va pagar el taxi quan van arribar a Torsgatan, en va treure l'equipatge i el va deixar davant del portal. L'únic que es va endur escales amunt va ser la maleta buida decorada amb un mapamundi a tot color que havia comprat a l'aeroport de San Francisco. Uns minuts més tard era davant de la porta, panteixant. Va aclucar els ulls i es va imaginar tots els escenaris possibles de baralles i bogeria. *I de fet, va pensar, qui els en podria culpar? Ningú no apareix de sobte i arrenca una criatura de*

casa seva. I encara menys un pare que fins a aquell moment només s'ha involucrat en la vida del nen a través de transferències a un número de compte corrent. Però era una situació d'emergència. En Frans Balder ho entenia així, i per tant va agafar aire i va trucar al timbre, per moltes ganes que tingués d'allunyar-se corrent de tot allò.

No va respondre ningú, no immediatament. Després, la porta es va obrir d'una revolada i davant seu va aparèixer en Lasse Westman, amb aquells ulls d'un blau intens i el pit enorme, i les manasses, que semblaven fetes per infligir dolor a la gent i que provocaven que molt sovint li toqués fer el rol de dolent a la gran pantalla. Encara que cap d'aquells papers —i d'això en Frans n'estava convençut— era tan malvat com el que en Lasse Westman interpretava a la vida real.

—Collons! —va dir en Lasse—. No està gens malament. El geni en persona es digna a fer-nos una visita.

—He vingut a buscar l'August —va replicar en Frans.

—Què?

—Me'l penso emportar amb mi, Lasse.

—Deus estar de broma.

—Mai he parlat més seriosament —va respondre, i aleshores va aparèixer la seva exdona, la Hanna, sortint d'una habitació que hi havia a mà esquerra. I certament ja no era tan bonica com abans. Des de llavors havien passat massa desgràcies, i probablement també molts cigarrets i moltes copes. Tot i així, una tendresa inesperada el va recórrer per dins, especialment quan li va descobrir un hematoma al coll, i va semblar que el volia saludar, malgrat tot. Però no va tenir temps de badar boca.

—I per què t'hauries de preocupar pel nen, així, de cop i volta? —va dir en Lasse Westman.

—Perquè ja n'hi ha prou. L'August necessita una casa on se senti segur.

—I tu, Professor Tornassol, l'hi podries proporcionar? Quan has fet altra cosa que no sigui passar-te el dia mirant una pantalla d'ordinador?

—He canviat —va dir, i es va sentir patètic, i no només perquè dubtava que realment hagués canviat el més mínim.

Es va posar a tremolar quan en Lasse Westman se li va acostar, amb aquell cos colossal i la ràbia continguda. Era evident que no seria capaç d'oposar cap resistència a aquell boig que se li abraonava al damunt, i que tot allò, del principi al final, era una autèntica insensatesa. Però, estranyament, no hi va haver cap esclat de fúria, cap escena, només un somriure sever, i aleshores aquelles paraules:

—Vaja, ho trobo excel·lent!

—A què et refereixes?

—Senzillament, que ja tocava. No et sembla, Hanna? Finalment una mostra de sentit de la responsabilitat per part del Senyor Ocupat. Bravo, bravo! —va continuar en Lasse Westman, i va aplaudir teatralment, però després va arribar el que en realitat va espantar més en Frans Balder: la facilitat amb la qual van deixar marxar el nen.

Sense protestar —més enllà d'una forma purament simbòlica—, van permetre que s'emportés l'August. Potser només el veien com una càrrega. No era fàcil de saber. La Hanna li va llançar unes quantes mirades difícils d'interpretar, les mans li tremolaven i tenia les barres serrades. Però va fer massa poques preguntes.

Hauria hagut de llançar-se-li a sobre amb una pluja de dubtes, sortir amb un munt de condicions i retrets i preocupar-se perquè allò suposaria trencar les rutines del nen. Però es va limitar a dir:

—N'estàs convençut, d'això? Te'n sortiràs?

—N'estic segur —va respondre, i va entrar a l'habitació de l'August. Aleshores en Frans Balder va veure el seu fill per primera vegada des de feia un any. I es va avergonyir de si mateix.

Com havia pogut abandonar un nen com aquell? Era tan maco i captivador, amb aquells cabells rinxolats i esbullats i el cos esprimatxat, i amb uns ulls blaus greus, absorts en l'enorme trencaclosques d'un vaixell de vela. Tota la seva figura semblava cridar «No em molestis», i en Frans se li va acostar a poc a poc, com si s'estigués acostant a un ésser estrany i imprevisible.

Tot i així, va aconseguir captar l'atenció de la criatura, que li agafés la mà i sortir junts al passadís. No ho oblidaria mai. Què pensava, l'August? Què creia que estava passant? El nen no va alçar el cap, ni per mirar-lo a ell ni a la seva mare, i per descomptat no va fer cas de les paraules o dels gestos de comiat. Es va limitar a pujar a l'ascensor amb en Frans Balder i a desaparèixer. No va ser més complicat que això.

L'August era autista. Probablement també patia un trastorn cognitiu sever, encara que no havien rebut cap diagnòstic en aquest sentit i si es contemplava el nen des de lluny es podia pensar tot el contrari. Amb la seva cara de refinada concentració, el marrec desprenia una aura de reialesa, o com a mínim un aire de no preocu-

par-lo gens ni mica el món que l'envoltava. Però de més a prop se li veia un vel fi en la mirada, i el nen encara no havia pronunciat la seva primera paraula.

Amb això, l'August havia tirat per terra tots els pronòstics que havien fet els metges quan tenia dos anys. En aquells temps havien dit que probablement formava part del grup minoritari de nens autistes que no patien cap discapacitat intel·lectual, i que si seguia una teràpia comportamental intensiva, les expectatives eren prou bones, malgrat tot. Però res no havia estat com havien esperat i, amb franquesa, en Frans Balder no sabia què havia passat amb tots aquells recursos d'ajuda i suport, ni tan sols com li anava a l'escola al nen. En Frans havia viscut al seu propi món, s'havia mudat als Estats Units i havia acabat barallant-se amb tothom.

Havia estat un ximple. Però havia arribat el moment de pagar el seu deute i fer-se càrrec del seu fill, s'hi va bolcar de ple. Va demanar l'historial mèdic del nen i va trucar a especialistes i pedagogs, i aviat va quedar clar que els diners que havia enviat no havien anat a parar a l'August, sinó que havien derivat cap a altres coses, de ben segur que a pagar els excessos i els deutes de joc d'en Lasse Westman. Feia la impressió que havien deixat el nen de la mà de Déu, que s'havia tancat en els seus comportaments compulsius i que, probablement, havia estat víctima de coses pitjors que això. Era també per aquella raó que en Frans havia tornat a casa.

Un psicòleg li havia trucat preocupat per uns hematomes misteriosos que havia descobert al cos del nen. I en Frans també havia vist aquelles marques. S'escampaven pels braços, les cames, el pit i les espatlles de

l'August. Segons la Hanna, eren fruit dels mateixos atacs del nen, quan es llançava cap endavant i cap enrere. I, certament, ja el segon dia en Frans Balder va poder veure un d'aquells atacs, que el va espantar de mala manera. Però, tot i així, va pensar que no encaixava amb els hematomes.

Sospitava que hi havia hagut maltractaments i va demanar ajuda a un metge de medicina general i a un expolicia que coneixia personalment. Encara que no va poder corroborar completament les seves sospites, es va anar encenent més i més i va començar a redactar escrits i denúncies. I va estar a punt d'oblidar el nen. Es va adonar que era fàcil oblidar-se'n. L'August es passava bona part del temps assegut al terra de l'habitació que li havia muntat a la casa a quatre vents de Saltsjöbaden, amb una finestra que donava al mar, fent trencaclosques, aquells puzles impossibles amb centenars de peces que el marrec col·locava amb virtuosisme, per tornar-los a desmuntar immediatament i fer-los de nou.

Al principi, en Frans se l'havia mirat fascinat. Era com veure un gran artista en acció, i de vegades l'assaltava la il·lusió que en qualsevol moment el nen alçaria la vista i deixaria anar una frase pròpia d'un adult. Però l'August no pronunciava mai cap paraula, i si aixecava el cap del trencaclosques era per mirar a través del seu pare i perdre's més enllà de la finestra i la llum del sol que es reflectia a l'aigua. I al final en Frans el va deixar en pau. L'August es va quedar allà sol. En realitat, poques vegades en Frans el treia de casa. Amb prou feines sortien al jardí.

Des d'un punt de vista estrictament legal, en Frans no es podia fer càrrec del nen, i no es volia arriscar a fer

res més abans de resoldre aquella part. Per aquest motiu, va deixar que la dona de fer feines, la Lottie Rask, s'encarregués de totes les compres, els àpats i la neteja. En Frans Balder no era gens bo en aquella faceteta de la vida. Se sentia còmode amb els ordinadors i els algorismes, però pràcticament amb res més, i a mesura que anaven passant els dies dedicava més temps a aquestes qüestions i a la correspondència amb els advocats. I a les nits dormia tan malament com als Estats Units.

A la cantonada l'esperaven demandes i tempestes, i cada vespre es bevia una ampolla de vi negre, normalment Amarone, però en realitat allò només ajudava a curt termini. Cada vegada es trobava pitjor i va començar a jugar amb la idea de desaparèixer de cop o fugir a un lloc inhòspit, lluny de tota honestedat o recititud. Però aleshores, un dissabte del mes de novembre, va passar alguna cosa. Era un vespre fred i ventós i estaven passejant amb l'August, mig congelats, per Ringvägen, al barri de Söder.

Havien anat a sopar a casa de la Farah Sharif, a Zinkensväg, i feia estona que l'August havia de ser al llit. Però el sopar s'havia allargat i en Frans Balder havia xerrat més del compte. La Farah Sharif tenia aquella facultat. Feia que la gent li obrís el cor. Es coneixien d'ençà que havien estudiat plegats ciències de la computació a l'Imperial College de Londres, i actualment la Farah era una de les poques persones al país del seu nivell, o com a mínim una de les poques que era capaç de seguir sense grans complicacions els seus raonaments. Per a en Frans Balder trobar una persona que l'entengués era un alliberament increïble.

A la vegada se sentia atret per aquella dona, però tot

i que ho havia intentat unes quantes vegades, mai no havia aconseguit seduir-la. En Frans Balder no era gens bo seduïnt les dones. Però en aquella ocasió havia rebut una abraçada de comiat que gairebé s'havia convertit en un petó, i en Frans ho considerava un gran èxit. Justament estava pensant en això quan amb l'August van passar per davant del camp d'esports de Zinkensdamm.

Va decidir que la propera vegada trucaria a una mainadera i aleshores potser... Qui sap? Una mica més enllà, un gos va lladrar. Una veu de dona va cridar darrere seu, alterada o contenta —era difícil de determinar si una cosa o l'altra— i en Frans Balder va alçar la mirada cap a Hornsgatan i la cruïlla on havia pensat agafar un taxi o el metro cap a Slussen. En l'aire se sentia que volia ploure, i quan van arribar al pas de vianants, el semàfor va canviar a vermell. A l'altre costat del carrer hi havia un home demacrat que rondava la quarantena que li va semblar lleugerament familiar. I just en aquell moment va agafar la mà de l'August. Es volia assegurar que el seu fill s'aturava a la vorera.

Aleshores se'n va adonar: el nen tenia la mà tensa com si hagués reaccionat a alguna cosa. A més, la mirada era penetrant i clara, com si el vel que li cobria els ulls s'hagués retirat com per art de màgia, i com si l'August, en lloc de mirar fixament els seus propis remolins de vent, compregués alguna cosa més profunda i vasta que la resta de nosaltres sobre aquell pas de vianants i aquella cruïlla.

En Frans no va fer cas del semàfor verd. Es va limitar a deixar que el seu fill es quedés ben quiet contemplant tota aquella escena i, sense entendre per què, el

va assaltar una gran emoció, una sensació abassegadora, i ho va trobar tot molt estrany. Només va ser una mirada, res més. I aquella mirada no era especialment lluminosa ni alegre. Tot i així, li va venir al cap alguna cosa passada i oblidada que s'havia amagat barrejada entre els seus records, i per primera vegada des de feia molt de temps els pensaments que li voltaven per dins van ser d'una gran esperança.